

Vpliv češke zgodovine Palackega je bil vsestranski. Ker je bil sam navdušen Čeh in iz vseh njegovih spisov žehti vroča ljubezen do naroda, domovine, zato so tudi povsod njegova dela budila narodno zavest. Često je dal Palacký duška svojemu narodnemu čuvstvu in tudi v pisanju do frankfurtskega parlamenta je izrekel moške besede: »Jaz sem Čeh rodu slovanskega in z vsemi skromnimi silami, ki jih imam, in ki jih premorem, sem se posvetil povsem in na veke službi svojega naroda«.

Tega moža spomin so Čehi dostojno slavili v Pragi od 17. do 22. junija, veličastno, dostojno takega moža, in vsi slovanski narodi so poslali svoje najboljše zastopnike — najimenitnejše znanstvenike in politike. Postavili so mu spomenik v »Panthéonu« velikega narodnega muzeja, v kratkem po se bode tudi na javnem prostoru dvigal njegov kip, znak hvaležnosti češkega naroda. Vse to pa dela čast tudi češkemu narodu samemu, ker je pokazal, da ve ceniti svoje velmože.

A še častnejše so zvršili Čehi na drugem polju svojo dolžnost. Ob omenjenem slavlju je namreč izšlo nešteto razprav, člankov, brošuric, knjig in zbornikov, v katerih so pretresali Palackega ideje ter jih širili med narodno maso. In to je po mojih mislih najpriстойnejša proslavitev manov velikega Palackega. Seznanjati narod z idejami njegovih velikih mož in delati v njih smislu, to je naloga potomcev!

LISTEK.

Koseskega slavnost. Ni ga zlepa glede na našo slovstveno zgodovino znamenitejšega kraja, nego je prijazna brdska okolica na Gorenjskem; ondi je v lepi Vrbi zagledal luč sveta originalni pesnik in učenjak dr. Jakob Župan; na slikovitem Brdu je tekla zibel našemu ljubljencu Janku Kersniku; prijazne Spodnje Koseze pa so nam rodile pesnika, buditelja in dramitelja Ivana Vesela Koseskega, čigar spomin se je ondod letos slavil. Dne 12. kimavca t. l. poteče sto let izza njegovega rojstva. Da se dostojno proslavi ta imenitna stoletnica, so napravili njegovi rojaki in častivci prelepo slavnost, ki se je vršila v rodni pesnikovi vasi, v Spodnjih Kosezah, 14. dan m. m.

Ob desetih dopoldne je bila služba božja v domači cerkvi, kjer je navdušeno propovedoval prof. Tomo Zupan in v vznesenem govoru postavil mladini za zgled Koseskega kot pravičnega, domoljubnega in za naš narod velezaslužnega moža. Po cerkvenem opravilu pa so se zbrali častivci Koseskega pri njega rodnem domu; tam je govoril slavnostni govor dr. Fr. Detela, sam rojak mo-

ravški. Živo je opisal Koseskega življenje in pesniško delovanje ter z ognjevito besedo slikal nenavadni, veliki kulturni in politiški vpliv, ki so ga imele za preporod našega naroda, Koseskega pesmi. Po pravici je poudarjal in obširno označeval politiško delovanje Koseskega v Trstu v burnem času osem-inštiridesetega leta; tedaj je prav on kot vrl Slovenec in obenem zvest Avstrijec veliko pripomogel, da se ni to mesto izneverilo avstrijskemu orlu. Po govoru se je odkrila lična spominska plošča, narejena iz domačega moravškega črnega kamena. Na plošči pa je v zlatih črkah ta-le napis:

V tej hiši se je rodil
12. kimovca l. 1798.
slovenski pesnik
IVAN VESEL — KOSESKI,
umrl v Trstu 26. sušca l. 1884.

Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!
Ob stoletnici rojstva postavili rojaki.

Koseskega slavnost je bila izmed najveličastnejših, kar se jih je letos zvršilo po slovenskem svetu. Udeležil se je je — kar se nam zdi posebno imenitno in opombe vredno — prosti narod iz okolice v nebrojnem številu, in nastopilo je lepo krdelo narodnih deklet v narodni noši — prav v smislu lepih besed Koseskega: »Svetu pokazite lik domače navade in misli«. Zastopana so bila seveda tudi naša odlična društva: Matica Slovenska, Slov. pisateljsko društvo, Glasbena Matica i. t. d. Prispelo je tudi mnogo odličnjakov iz Ljubljane.

Sploh se je cela slavnost prav harmonski završila ter napravila najpovoljnejši vtisk. Kdor ve, kako so Koseskega v polupretekljih časih izrabljali kot strankarskega pesnika, kdor pomni tistih strastnih bojov, v katerih so ga po eni strani v zvezde kovali, po drugi strani pa v prah teptali, ta je pri slavnosti pač lahko zadovoljen opazoval, kako se je v teku nekaj let hudo nasprotje ublažilo ter so raznovrstni častivci tega in onega politiškega prepričanja soglasno — »sine ira et studio« — spoznali veliki zgodovinski pomen Koseskega. Še pred dvajsetimi leti kritika o njem nimalo ni bila ustanovljena, ampak se je ekstremno nihala semtertja. Je pač tako: sodba vrstnikov je redkokrat pravična. — Z objektivnega zgodovinskega stališča bo pisan tudi članek o Koseskem, ki nam je obljubljen za prihodnjo številko iz odličnega peresa.

P + B

»Na razstanku«. Spisali slovenski osmošolci. Gabrščekova »Slovenska knjižnica« (snop. 78–81). V Gorici 1898. Cena 1 gld.

Tako zvani leposlovni almanahi so dandanes drugod prišli nekako iz šege; pri nas jih itak ni bilo veliko izšlo. O beletrističnem zborniku pa, ki so ga pod zgornjim zaglavjem na svetlo dali nekateri naši abiturienti, izjavljamo takoj, da nas je razveselil. Saj priča ta knjiga, da je naša srednješolska mladina po večini — in sicer najboljši nje členi — še vedno idealna; in takšna treba da je, ako naj pozneje v zreli dobi z uspehom dela za svoj narod na kakem prosvetnem polju. Knjiga priča, da je med vrstami naših gimnazijcev marsikateri pesniški in pisateljski talent. Ta-le avtorska imena, prava in izmišljena, bodo morebiti svoj čas še imenitne pisateljske tvrdke med nami; pesniške peroti se utegnejo temu in onemu mlademu duhu še krepko razviti, in upajmo, da bode marsi-

kateri izmed teh mladih mož svoj čas bogatil domačo književnost z zreliimi plodovi svoje muze. Nekateri med almanahovimi pisatelji morebiti pozneje, v življenju, pač ne bodo več pisali niti pevali, bodo pa zato delali na kakem drugem kulturnem poprišču, svojemu narodu v prid in čast. Almanah »Na razstanku« je dalje v nekem oziru tudi plod intenzivnejšega gojenja naše materinščine ter boljše in svobodnejše učne metode na naših srednjih šolah. Celi ljudje pa bomo Slovenci seveda šele takrat, ko dobimo gimnazije in druge srednje šole s slovenskim učnim jezikom ter svoje vseučilišče. Upamo tudi, da ni več daleč tisti trenotek, ki razsveti odločilnim krogom pamet, in spoznajo, da je pravzaprav vendarle velik nesmisel, če mora mladenič na gimnazijah mrtvim jezikom žrtvovati več zlatega časa, nego pa učenju živega materinskega jezika, s katerim in v katerem bo moral v življenju misliti in čutiti, ki bo njegova — logika in psihologija. Pa povrnimo se spet k almanahu!

Med mladimi avtorji so trije, ki so pred kratkim časom baš v »Zvonu« začeli objavljati svoje prvence, to so: Aleksandrov, Feodor Sokol in Jakob Voljč. Dom. Puc, J. Prijatelj in Fr. Grivec so vsaj nam homines novi. Prvi trije so, kakor dosedaj v »Zvonu«, takisto v almanahu objavili pesmi, ostali trije pa spise v prozi. Puc in Prijatelj sta beletrista, Grivec je literaren essayst. Knjiga je torej po vsebini raznovrstna in zato zanimiva. Ker se bodo, kakor smo že rekli, ti mladi talenti šele sedaj, ko stopijo v življenje, začeli razvijati in spopolnjevati, zato seveda ne kaže, da bi se že sedaj pisala obširna kritika o njih spisih. Take obširne kritike pač mladi gospodje pisatelji sedaj sami ne pričakujejo.

Med pesmimi najdeš prav nežnih in lepih reči. Nekako bolj preprostonarodne dikcije se drži Voljč. Najbolj plastičen je in na epsko plat se nagiblje Sokol; plodoviti in nežni lirik Aleksandrov pa bi tu in tam rad koketoval tudi z dekadenco. Pri vseh treh pesnikih pa dobi čitatelj, ki ima za poezijo dovzetno dušo, marsikak svetel biser, ki bo ugajal njegovemu naturelu, njegovemu duševnemu razpoložaju; saj lirika je subjektivna reč. Lepi epski kosi so tudi Aleksandrova »Romanca« in »Dalila«, Sokolovi satiri »Za domovino« in »Bog ga živi!« ter Voljčev »Izdajavec«. Aleksandrovu se pozna, da je hodil v šolo k Lermontovu; to dokazuje najbolj njegov dialog: »Knjigotržec in poet«. V ti pesmi se je slovenski pesnik v dikciji in v marsičem drugem naslanjal na Lermontovo satiro: »Žurnalist, čitatelj in pisatelj« (»Журналист, читатель и писатель«). — Tega ne omenjamo iz kakega zlovoljnega razloga; saj je naravno, da se začetniki nereditkokdaj naslanjajo na razne vzore, in šele sčasoma se osamosvoje. Tu se tudi brž pokaže, kdo je resničen talent, in kdo samo dober posnemovavec. Kdor se namreč nikdar ne more osamosvojiti, kdor kot umetnik (poet, glasbenik i. dr.) ne more hoditi na svojih nogah, kdor nima svoje individualnosti v umetniškem ustvarjanju, ta seveda niti pravi umetnik ni; ni bil in ne bode nikoli, naj stori, kar hoče! Pravi umetnik najde po nekaterih poskusih kmalu samega sebe in ostane sam svoj. Takega umetnika (poeta) imenujemo potem po vsi pravici izvirnega, ker je on sam sebi vir, od nikogar odvisen, on sam zase, edinec, brez »alter ego«-ta. Razume se pa samo ob sebi in je povse naravno, da se morata dva umetnika (pesnika), ki obdelujeta eno in isto snov, morebiti z isto tendenco, srečati in dotekniti v kaki točki, v kaki misli. Vkljub temu še lahko vsaki zase ostane originalen. Saj »duo cum faciunt idem, non est idem« . . .

Puc in Prijatelj sta pokazala s svojimi beletrističnimi spisi, da imata lep pripovedni talent. Pucove črtice so res to, kar znači naslov silhuete: lahkotno,

le v obrisih, v feljtonističnem slogu, deloma v humorističnem žanru na papir nametane senčne podobe. Prijatelj pa je poskusil daljšo povest, ki ji je dal ime »Brez vesla«, ker se nekatere osebe v ti povesti kakor brez vesla premetavajo po valovih življenja. Snov je pisatelj vzel iz naše slovenske sedanosti, ko se porajajo nove politične in socialne stranke in nastopajo novi voditelji. Vidimo narodnjake, krščanske socialiste — če se ne motimo — ter socialne demokrate. Za kulisami teh strank se gode razne spletke. Prijatelj nam je dal pogledati tu in tam tudi v dušo dotičnih junakov in junakinj, kjer se odigravajo hude borbe. Prijatelj in Puc znata gladko pripovedovati, in to je prvi pogoj dobremu novelistu; slog in dikcija sta pri obeh dobra. Razume se pa samo ob sebi, da imata sedaj še premalo svojih izkušenj, zato pa tudi njiju spisi še ne morejo imeti tiste izvirne, jedrnate vsebine, ker jima nedostaje glavne reči — življenja; vse to pride šele s časom. Upati pa smemo po pravici, da bodeta oba mlada beletrista podarila književnosti še dovršenih spisov, saj nam Slovencem je baš v sedanji dobi dobrih novelistov krvavo treba. Ko stopita v življenje, se bosta oba dalje razvijala, se bosta učila po dobrih vzorih, zlasti pri globokih dušeslovcih Rusih; oba bosta napredovala, saj poglavitni pogoj uspešnemu napredovanju nosita v sebi oba, namreč — talent!

Almanah sklepa Fr. Grivec z jako skrbno in razborno sestavljenim essayem o ruskem realizmu in njega glavnih zastopnikih. Ta feljton dela abiturientu g. Grivcu čast, ker priča, da se je že zgodaj začel ozirati po svetovnem književnem obzorju, da je že premišljal o idejah, ki gibljejo in gonijo peresa modernim beletristom, zlasti našim bratom Rusom, katerih leposlovna dela z največjim zanimanjem uživa ves izobraženi svet.

Summa summarum: almanah »Na razstanku« dela res čast svojim sestaviteljem. Pogumno naprej!

A. Aškerc.

Biserojla, jasna vila. Bajka iz postojnske pečine. Speval Ivo Ivanović Bučar.

Kakor si je bil izbral Funtek za pesniško snov pripovedko o »Godcu«, tako je obdelal Bučar pripovedko, ki se baje pripoveduje med hrvaškim narodom o postojnski pečini. Vila Biserojla ima ondukaj svoje bivališče. Vhod v pečino stražijo in branijo različna zlobna božanstva. Na Soviču, postojnskem gradu, vlada knez Borut; njegova soproga Darinka mu rodi hčerko Dragomilo. V preveliki radosti se zareče mati, naj bi bila »lepši nego jasna Vila, slajši nego njen pogled«; s tem pa si nakoplje jezo rojenic, ki proročijo detetu lepoto, a poleg tega tudi zgodnjo smrt. Starka Vračara pove pripomoček zoper urok užaljenih rojenic. Takrat, ko se bode Dragomila možila, mora ženin na kresni večer deliti štiriperesno deteljo, ki mu odpre pot v Biserojlin grad ter ga obenem stori nevidnega; v gradu mora izluščiti iz stene biser, katerega naj nosi potem na sebi Dragomila; varoval jo bode vsake nezgode.

Nedaleč od Postojne, na slavinskem gradišču, pa je grad Borivoja, župana Borutovega. Skoro ob istem času kakor Borutu se rodi tudi Borivoju sinček Gojko. Tudi njemu usodijo rojenice viteško junaštvo, silno moč, a končno vendar tudi nesrečo. Dragomila in Gojko se zaljubita drug v drugega. Iz slavinskega gradu pridejo Gojkovi snubači v Postojno. Borut pove Gojku, kaj je usojeno Dragomili; toda le-ta hoče vsekakor za ljubljeno nevesto izpolniti usodni pogoj, ki jo reši nesreče. Posreči se mu res dobiti na kresni večer štiriperesno deteljo in z njo se odpravi v Biserojline bivališče. Lahko vara straže, ki so bile

ob vhodu, saj ga nihče ne vidi. Ko je že izluščil biser, ga omami krasni kraj tako, da spusti deteljico na tla. Izgubljen je, ker še vsakega je doslej vila, ki ga je zalotila v svojem gradu, začarala v kamen. Toda on se ji smili; našla je v njem »svojih sanj podobo« in — zaljubi se vanj.

V prvih trenutkih opojne sreče pozabi Gojko vse: nevesto, stariše in ves gorenji svet. Kar začuje v Biserojlinem objemu glas Dragomile, ki ga kliče.

Gojko hiti k izhodu in se odzove svoji nevesti; ko ga ona začuje, skoči v prepad k njemu, in oba se izpremenita v Pesjana. Tako se je izpolnila sodba rojenic. — To je na kratko povedana vsebina Bučarjevega speva.

Verzi, ki teko dosti gladko, so zloženi v četverostopnih trohejih, ki se pesmim junaške vsebine najbolj prilegajo. In taka je tudi Bučarjeva »Biserojla«; kajti pesnik pelje čitatelja v tiste davno prošle čase, ko smo imeli Slovenci še svoje kneze in župane, ko smo o sebi in svojih koristih še sami odločevali, ko smo še bili na zemlji svoji gospodarji. Ves spev preveva domovinska ljubezen in narodni ponos. Živo se je zamislil pesnik v one čase, ko so naši dedje darovali še Svetovidu in Svarogu, ko je imel vsaki gozd, vsaka livada, vsaki studenec svoja božanstva, ko so praznovali praznik rastočega in doraslega solnca, ko je vladala še ona slovanska gostoljubnost, katere dandanes pri nas zaman iščeš.

Ne tajimo, da se čita »Biserojla« precej prijetno; zlasti se je pesniku posrečilo opisovanje starodavnih šeg in navad ob različnih prilikah, n. pr. praznovanje kresnega večera in snubitev Dragomile. Lepo nam je tudi opisal postojnsko pečino, po kateri nas vodi od kapnika do kapnika, ter nam jih po vrsti vse navede in opiše. Izdatno se je tudi okoristil v »Pristopu« s slovansko mitologijo, navedel množino božanstev, vil, rojenic i. t. d. ter razložil vseh opravila in njim posvečene reči, dasi v »bajeslovnem imeniku«, ki je na koncu pridejan, g. Bučar sam priznava, »da so strokovnjaki iz kataloga kritične vede izbrisali dokaj tistih bajeslovnih likov; toda on nam je želel podati pesniško sliko, a nikakor ne eksaktne raziskave.« Tu ima g. Bučar prav; v estetiške namene utegne rabiti tudi apokrifna mitologija; in če se pesniku posreči, da zbudi čitatelju ali čitateljici ista čuvstva, katera so navdajala njega pri spevanju, tedaj bode gotovo on s tem uspehom zadovoljen. In če se ne varamo, je ta uspeh g. Bučarju posebno pri našem rodoljubnem ženstvu zagotovljen.

Sedaj pa še — last not least — Bučarjev jezik! Bojimo se, da mnogi obsodijo »Biserojlo« samo radi jezika, glede katerega je g. B. vedoma krenil svojo pot, rabeč »pogosto izraze, ki se pri nas kaj redko, v srbo-hrvaščini pa obično nahajajo,« češ, »da bi bilo jako koristno za razvoj našega jezika, ako bi se — kolikor moči — bližali južnim svojim bratom.« — Nočemo sesti za kateder ter g. Bučarju razkladati iz polupreteklkih časov naše svetovne zgodovine, kako so se doslej izjalovili še vsi poskusi, zblížati po njegovem načinu slovanske brate med seboj, in da treba zaželjeno zblížanje čisto drugače pospeševati; odpustimo mu mešanico, do katere ga je zapeljala zlasti tudi navdušenost za jezik južnih naših bratov, tembolj, ker tisto mešanje ne zasekava preživo v vso dikcijo, ter mu drage volje pritrdimo, da je ta jezik »nad vse krasen in čudno obilen.« Želimo le, da se ne bi obistinila naša bojazen, da utegne jezikovna mešanica v »Biserojli« mnogokoga odvrniti od nje čitanja.

B—r—k.

V Marijinem Celju. Zgodovinske in potopisne črtice. Spisal in izdal dr. A. Medved, c. kr. prof. v Mariboru. 1898. Str. 173.

V ti knjižici popisuje znani rodoljub, govornik in pisatelj g. dr. Medved slovečo romarsko cerkev, Marijino Celje na Gorenjem (nemškem) Štajerskem. Vvrščene pridige slave v retorskih ditirambih patrono te cerkve — Marijo. Vsebine se ne dotikamo, ker spada pravzaprav v bogoslovsko stroko. Nekaj drugega pa nam pri ti priliki prihaja na misel, česar ne moremo zamolčati. Pokaj, vprašamo, roma pač leto za letom na stotine — če ne morebiti na tisoče — Slovencev v nemški Štajer, čemu nosijo naši ljudje svoj in naš denar v nemške kraje, ko imamo vendar dovolj lepih in tudi slovečih romarskih (Marijinih) cerkva doma na Slovenskem?! Poreče nam seveda kdo, da so takšna božja pota mednarodna, da prihajajo v Marijino Celje romarji skoro vseh katoliških narodov avstroogrskih. To je istina. Vemo tudi, da uživa v marijino-celjski cerkvi naš jezik popolno ravnopravnost. Vsi ti momenti pa še vendar ne opravičujejo, še manj pa morejo siliti naše ljudi, da bi morali nositi slovenski kapital nemškim krčmarjem, vznikom in trgovcem gornještajerskim, ko je vendar boljše, da ostane tisti kapital doma med rojaki. Ne zdi se nam torej posebno srečna misel, da še g. dr. M. s svojo knjižico dela reklamo za nemško Marijino Celje. Saj Marija je vendar povsod ena in ista, torej jo Slovenec lahko časti tudi v Petrovčah, na Brezjah ali drugje, in molitev v Marijinem Celju gotovo ni več vredna, nego v kaki slovenski romarski cerkvi. Na ljudstvo, ki baje rado hodi — zlasti s slovenskega Štajerja — v Marijino Celje, se nikar ne izgovarjajte! To romanje se je začelo v tistih časih, ko je bil provincijalizem še veliko močnejši, nego dandanes, to je bilo takrat, ko je ljudstvo poznalo le Štajerce, Kranjce, Korošce i. t. d., skupnega slovenskega ozemlja pa se ni skoro še nič zavedalo.

Zato pa je menda ravno inteligencija med ljudstvom, da ga poučuj, da ga vodi v novem narodnostnem duhu! Naloga prirediteljev raznih romarskih vlakov in božjih poti bi torej tudi bila ta, da bi napeljavali maso slovenskih romarjev v domače kraje. Pri takih prilikah bi se naši ljudje tudi med seboj bolje spoznali; saj se slovensko ljudstvo še vse premalo pozna med seboj, čeprav njegovo ozemlje ni baš razsežno. Kadar hočejo naši romarji preko domačih mej, no pa jih vodite v Marijo Bistrico na Hrvaškem, na Trsat ali kam na Češko. — Te misli so nam silile v pero ob pogledu na lično dr. Medveda knjižico, a prosimo, naj se sprejmo z dobro voljo, ker smo jih tudi mi zapisali z najboljšim namenom. —

Romar.

Izvestje »Glasbene Matice« za leto 1897/8. Sestavil društveni tajnik Ivan Bele. — Po večletnem presledku je izdala »Glasbena Matica« o preteklem društvenem in šolskem letu izvestje, ki je hkratu spomenica o prvi petindvajsetletnici društvenega obstanka in pa spomenica o društvenega zbora znamenitem in pomenljivem koncertnem potovanju na Dunaj. O petindvajsetletnem delovanju »Glasbene Matice« je podal tajnik gosp. Bele točen in jasen pregled v obliki feuilletonskega spisa, v katerem razodeva in objasnjuje svoječasne politiške in socialne smeri in odnošaje, ki so vplivali na ustanovitev, oziroma na razvoj društva; prav srečno in pravilno je označil g. Bele namene, ki so navdajali ustanovitelje in voditelje društva. Zanimivo berilo je spis o društvenih dunajskih koncertih dne 23. in 25. sušca l. 1896.; le-tu je zabeležena na podlagi poročila takratnega društvenega tajnika dr. Foersterja kronika o nepo-

zabnem, za društvo in za slovenski narod sploh toli častnem pevskem izletu. Pridejana je zbirka tedanjih kritik dunajskih časopisov — cela vrsta ocen, ki so za društvo in za slovensko glasbeno stremljenje najlaskavejše. Pridejan je slavnostni prolog, ki ga je zložil Stritar za prvi zahvalni koncert, dalje Funtkov pesniški pozdrav, posvečen pevcem ob povratku z dunajskih koncertov, ponatisk fotografije zmagovalnega zbora in pa imenik pevcev in pevkinj, ki so pri teh koncertih sodelovali. Ta po g. Beletu izvrstno urejena spomenica boče vsem udeležencem prijazen spomin na tiste slavne dneve, našim potomcem bo pa uspešna glasiteljica slave, ki si jo je priborila »Glasbena Matica« po umetniškem svojem stremljenju.

Izmed ostale vsebine, ki se nanaša na preteklo leto, opozarjamo na pregledno poročilo o stanju glasbene šole v Ljubljani in novoustanovljene podružnice v Novem mestu. V ljubljanski glasbeni šoli je obiskovalo pouk o splošni teoriji 82 učencev in učenk, pouk o harmoniji 5, zborovo petje 180, pouk v solo-petju 16, pouk v igri na klavirju 182, pouk v igri na goslih 25 in pouk v igri na cellu 4 učenci. Vseh gojencev je bilo spočetka šolskega leta 309, konec leta 298. V novomeški glasbeni šoli je dobivalo pouk o teoriji 55, v zborovem petju 48 gojencev; v igri na klavirju se je učilo 17, v igri na goslih 10 učencev. Te številke govorijo glasno o pomenu društvenih šol. — Omeniti treba končno še zbirko vzporedov koncertov in glasbenih večerov »Glasbene Matice« v Ljubljani v zadnjih štirih letih in pa zbirko vzporedov onih koncertov, ki jih je priredila »Glasbena Matica« v Novem mestu. — Izvestja, katero dobe društveni člani kot darilo, velja za nedruštvenike izvod 50 kr. —06—

Nekaj o Prešernovi »Novi pisarji«. (Konec.) Po sokratovski ironiji in dialoški obliki pa nas Prešernova zabavljica spominja osme satire italijanskega dramatika Alfierija (1749—1803); to je spoznal nekdo že l. 1833. (glej »Illyrisches Blatt«, št. 7., str. 27.). Tista italijanska satira je naslovljena »I pedanti« (Poesie originali di Vittorio Alfieri da Asti. Piacenza 1810. Volume II. Str. 58. sl.) ter nam kaže bistrice glave mladeniča, ki se čisto kakor Prešernov učenec na videz klanja otrplim nazorom oblastnega učitelja-starca. Evo je:

Pistoclerus.

Iam excessit mihi aetas ex magisterio tuo.

Paedagogus.

Magistrum quemquam discipulum minitarier?¹⁾

Plautus, Bacchides. Act. I. Sc. 2. v. 40—44.

Ed io gliel dico, che il Verbo Vagire
Non è di Crusca: usò il Salvin Vagito;
Ma, a ogni modo, Vagir non si puo dire.²⁾ —

¹⁾ *Pistokler.*

Že sem odrastel tvoji šoli.

Pedagog.

Učitelju da bi smel kateri učenec pretiti?

²⁾ In rečem mu, da se glagol »Vagire« (= stokati) ne nahaja v Kruski (velikem slovarju florentinske akademije »della Crusca«); Salvin je rabil »Vagito«; toda »Vagir« se na noben način ne more reči. —

Grazie a lei, Don Buratto; ebbi il prurito
D' usar questo Verbaccio in un Sonetto,
Per me' schernire un vecchio rimbambito. —

Me' per lei, ch' ance in tempo a me l' ha detto!
Se non, l' opra ed il tempo ella perde; —
Che con sì fatta macchia, addio Sonetto.

Ben sò, ch' ella Pedanti ha noi chiamati;
Poi c' è venuto il Signorino al jube,
Dopo i primi suoi versi canzonati. —

Don Buratto, pietà: sgombri ogni nube
D' ira grammatical dalla dott' alma,
»E armonizziamo in concordanti tube.«

Tardi, è ver, mi addossai la dura salma
Grammatical; ma non ch' io mai spregiassi
Del purgato sermon l' augusta palma: ¹⁾

V naslednjih kiticah pravi, da mu je, ker je hotel z malo besedami dosti povedati, slog postal tesen in kratek; nasprotnik pa ga svari, naj sam sebi ne šteje v zaslugo, kar je le napaka, in naj imenuje svoj slog naravnost »zoppo« (šepastega), posebno:

Ai tanti uccisi articoli ella pensi,
E a' suoi Pronomi triplicati a vuoto,
Ne al tener sempre i suoi Lettori intensi . . .

E all' ostinato mio superbo voto
Di non chieder consiglio, nè accettarlo
Se non se da Scrittor per fama noto:

Dico ben, Don Buratto? E questo è il tarlo
Che inimicomi la insegnante schiera,
Al cui solenne Imperatore or parlo.

Ma via, si ammansi; io non son piu quel ch'era:
Molle son fatto, ed umile, e manoso;
La mi cavalchi da mattina a sera.

¹⁾ Hvala Vam, gospod Buratto (marijoneta); hotel sem rabiti to grdo besedo v sonetu, da bi osmešil nekega starca, ki je postal zopet otrok. —

Srečen ste, da ste mi to še o pravem času rekli! Sicer bi bili trud in čas izgubili. Kajti s takim madežem — z Bogom, sonet!

Dobro vem, da ste nas pedante imenovali; potem pa je gospodič prišel celo do zaukazovanja (iube) takoj po prvih svojih verzih.

Gospod Buratto, milost: razpršite vse oblake slovniške jeze od svoje učene duše, in »potem se bova zedinila na soglasnih trombah«.

Pozno sicer sem si naložil težko breme slovniško; toda ni res, da bi kdaj preziral divno zmago očiščenega jezika.

Io sto ad udirla, d' imparar bramoso;
La non mi celi alcun dei begli arcani,
Ond' esce il grave scrivere ubertoso.¹⁾ —

Nato mu najprej zabičuje pravila o jeziku, zlasti se zaletava v prekratki slog; premalo mu je tudi oseb v tragediji . . .

»Che son elle codeste impertinenti
Tragedie, in cinque, o in quattro personaggi,
Insultatrici delle antecedenti?«

češ, saj je iz prejšnjih dob toliko lepih dram, ki so drugače in vzgledno upravljene vprav kakor grške, ali

»Che moderni! che razza di saputi!
Voler tutto rifare, andando al breve
Spogliato di quei fregj a noi piacuti!²⁾

O dramatičnih kontrastih govoreč, pravi:

Ombra vuolsi, ombra molta; indi è il contrasto,
Personaggio, che basso e inutil pare,
Agli altri accresce, e senza stento, il fasto.³⁾ —

Teh besed se poprime mladi nasprotnik »pedantov« in jih ironski obrne:

Ombra sia, Don Buratto; ombra Lunare
S' anco a lei piace: ecco, abrenunzio seco
Ogni luce, che sia trappo Solare.

Vo rifar mie tragedie in manto Greco;
Strofe, Antistrofe, ed Epodo, e Anapesti,
Tutto accatando dall' Ellénio speco:

— — — — —

E alle corte, a monstrarle in quanta stima
Io 'l tenga, innanzi che il mio dir finisca;

¹⁾ Na toliko zamolčanih členkov mislite, na zaimke brez potrebe nako-pičene in na to, da vzdržujete svoje brave vedno v napeti radovednosti . . .

In na svoj trdovratni sklep, da nikogar ne vprašam za svet in ga od ni-kogar ne sprejemem razen od pisatelja, ki je že na glasu.

Kaj ne, da je res, gospod Buratto? In baš to mi je nakopalo jezo šol-niške zadrge, s katere slavnim poglavarjem ravnokar govorim. Toda pomirite se; nisem več isti, ki sem bil: postal sem mehak, ponižen in uslužen: jezдите me od jutra do večera.

Stojim pred Vami, da Vas poslušam, želeč se učiti; ne prikrivajte mi pa nobene onih skrivnosti, po katerih prihaja tehtna pisava plodovita.

²⁾ O ti moderni pisatelji, o ta zarod lažipametnikov, ki hočejo vse pre-narediti in bodo v kratkem oropali vse one lepote, po kateri nam je dopadala.

³⁾ Senca mora biti, mnogo sence; odtod prihaja kontrast. Oseba, nizka in na videz nepotrebna, vzvišuje druge brez težav. —

Do 'l mio Sonetto al acuta sua lima
Che inibisce sì bon, che l' uom Vagisca.¹⁾

Vzporednosti med to satiro in našo »Pisarijo« ni možno tajiti: tu in tam učenec in učitelj; učenec se skromno ponižuje, proseč, naj ga učitelj pouči o tem in onem, oblastni učitelj samooblastno razlaga o obliki in vsebini dobre poezije, obsoja moderno strujo; naposled se dela učenec, kakor da ga je »mojster« docela prepričal, ter obeta, da hoče natanko izpolnjevati njegove »zlate« nauke.

Kdor še vrh tega pomisli, da sta obe satiri pisani v tercinah, ta pač ne dvomi, da je Prešeren poznal Alfierijevo zabavljico. Seveda ne izgubi »Nova pisarija« radi tega ne pičice svoje vrednosti.²⁾

F. I.

Dott. Giuseppe Loschi, Resia, paesi, abitanti, parlate. Firenze, M. Ricci, 1898. — Aprila t. l. so imeli italijanski zemljepisci, etnografi, toponomastiki i. t. d. svoj kongres v Firenci in dali natisniti svoje preiskave v smotri »Rivista geografica italiana«, anno V. (1898). Profesor dr. Loschi — isti, ki je izdal tudi slovensko slovnico za Italijane — je dal natisniti v tem zborniku delce o Reziji, ki obsega sicer le 38 strani, a je vendar najbolj dovršeno in popolno, kar jih je do sedaj izšlo o Reziji in Rezijanih. Literatura o tem predmetu je zdaj že ogromna, počenši od Potockega (»Die Slaven im Thale Resia«, Vaterländische Blätter, 1816) in Dobrowskega (»Die Slaven im Thale Resia«, Slavin 1834) pa do najnovejše Baudouinove publikacije »Materjali dlja jugoslovjanskej dijalektologiji i etnografiji«. Sanktpeterburg 1886—1894. Le-to ogromno in monumentalno delo je izdala cesarska akademija sanktpeterburška, in že doba osmih let kaže, s kolikimi težavami se je moral boriti g. izdavitelj. Baudouin je živel med ljudstvom, čigar jezik je proučeval in si ga tako popolno prisvojil, da so ga Rezijani smatrali za svojega domačina in ugibali, da je on njih rojak Franc Kündija, ki je baje padel v bitki pri Sadovi.

In vkljub temu priznava Baudouin sam, da je njegova transkripcija rezijanske govornice le subjektivna, da se je ravnala bolj ali manj po njegovi osebni razpoložitvi in njegovem zdravju, po dnevni toplini, po bolj ali manj jasnem izgovarjanju njegovih pripovedovavcev i. t. d., in to tem bolj, ker on nima muzikalnega posluha. In vendar je našel v petih vaseh in nekolikih zaselkih (vkupno 3700 duš) nič manj nego deset različnih govoric. Baudouin misli, da so Rezijani poslovenjeni Turanci; pri ti priliki napominja na Obre in Bolgare, ki so se z Langobardi vred priselili na Furlansko. On razločuje tri rezijanska plemena, ki so se od raznih krajev in morda tudi v raznih dobah v Reziji naselili.

¹⁾ Naj le bo senca, gospod Buratto; lunin mrak, če hočete; odpovem se z vami vred vsaki luči, ki preveč sveti.

Hočem popraviti svoje tragedije in jih preobleči v grški plašč; strofe, antistrofe, epode, anapeste in vse hočem preurediti po grškem vzorcu.

Skratka, da Vam pokažem, kako Vas spoštujem, dam svoj sonet pod vašo ostro pilo, ki tako dobro pili, da človek pod njo ihti.

²⁾ Italijanski tekst mi je pojasnjeval gospod Laharner, c. kr. profesor na tukajšnji realki; zato mu tem potem izrekam najtoplejšo zahvalo.

Zanimivo je zvedeti, da imajo Rezijani tudi grške izraze, n. pr. jerej (joerö) — ἱερεὺς — duhovnik; celo rumunske, n. pr. rumunit — govoriti: »Ti stölbaski (Stolvičani) rumunjö ruspih (zarobljeno), ánu ti nívaski (Nivčani) rumunjö dölc (sladko)«. Od 60 do 99 štejejo po francoskom načinu n. pr. »trikrat dwájsti, trikratdwájsti nu dân (61), trikratdwájsti nu dwánijst (72), štíkradwájsti (80)« i. t. d. »Zelen« (zocloen) pomeni zeleno, modro in višnjevo barvo. Če hočejo izraziti, da je nebo višnjevo, rečejo »kölör di ájer« = zračna barva.

Rezijani nimajo svoje književnosti; edina njih tiskana knjiga je »Resjanskii katicisis«, katero je izdal prvikrat Baudouin v Varšavi l. 1875, a drugikrat Loschi v Vidmu l. 1894. z novim pravopisom. Zato pa imajo Rezijani svoje malo narodno slovstvo, ki obsega razne pripovedke, pravljice, basni in pesmi. Med pripovedkami je omeniti one, ki pojasnjujejo izvor Rezijanov, med pravljicami pa zlasti živalske, v prvi vrsti one pravljice o zviti lisici; potem o sv. Alešu, o hudobni materi, ki je znana tudi na Tolminskem i. t. d. Iz pripovedk zvemo vse polno krajevnih imen rezijanskih, tudi priimke posameznih hiš. G. Loschi nam je podal na trinajstih straneh več zgledov narodnega slovstva rezijanskega; izmed pesmi prinaša pa samo dva kratka prevoda, ko bi jih bil prav lahko več priobčil po zbirki »Ella von Schoultz-Adaiewski, Chansons et airs de danse, recueilles dans la vallée de Résia« v Materijalih za jugosl. dialektologijo (St. Peterburg 1891).

Iz Loschijevega peresa je zemljepisni in zgodovinski pregled od str. 5. do 16. Zlasti hvaležni smo mu za opis šeg in navad ter javnega življenja in mišljenja Rezijanov. Posebno nošo imajo le še ženske, moški se oblačijo kakor njih sosedje. Rezijani imajo tudi svoj posebni narodni ples, »rezijanko«, katero plešejo o velikih praznikih, n. pr. o sv. Jurju, o sv. Vidu, o »Šmarni misi« in »Mali misi«. Moški mislijo najbolj na to, da bi si pridobili »lipe krājcerje«, ker bogatina vse spoštuje, siromaka in pijanca pa zaničuje.

Na posebnem listku je moral g. Loschi opozoriti na veliko število tiskarskih napak in nedoslednosti v slovanskih besedah, katere je zakrivila florentinska tiskarnica; toda tudi v italijanskem besedilu jih je zadosti (»parla tadeqli altri«). — Mi smo mu iz srca hvaležni za trud in za spoštovanje, s katerim govori o »grande famiglia slava«.

S. R.

Šol nam dajte. Spisal D. L. Selski. Ponatisk iz »Slovenskega Lista«. Ljubljana 1898. Tisk J. Blasnikovih naslednikov. Str. 28. — V prid zdravega narodnega radikalizma, katerega nas Nemci vedno in vedno uče, a se ga mi še nismo prav nič prisvojili — bi omenjeno brošurico našim mlačnim rojakom prav toplo priporočali.

Stimmen aus Bosnien. Organ für Politik, Volkswirtschaft und Literatur. Tako se imenuje tednik — izide vsako soboto — ki je pričel izhajati m. m. v Sarajevu pod uredništvom našega rojaka, znanega leterata Fr. Selaka. V došlem nam priporočilu pravi izdajatelj sam, da je namen listu, »da poda zanesljivo sliko duševnega življenja, posebno pa književnega napredka južnih Slovanov. Pogosto bode govora tudi o mojih milih rojakihi Slovencih.« — Že ime izdajatelja, duhovitega essaysta, nam je porok, da se bo obetani program v istini izvrševal, in res se je že pričela v 2. številki serija feljtonov slovenskega obsega pod zaглаvjem: »Slovenische Dichter«. Med duhovito razmotrovanje o razvitku in žitku našega naroda in naših veleumnikov so vpleteni nemški prevodi klasičnih naših poezij. — Na drugih mestih prinaša isti časopis

prevode hrvaških in srbskih pesnikov (Preradovića, Jovanovića, Milakovića). — Vse to, kar smo tu povedali, menda dovolj priporoča »Bosenske glasove« razumniškim našim krogom.

Nove skladbe.¹ »Planinska«, moški zbor Ant. Foersterja na besede J. N. Resmana, je izšla kot priloga zadnji številki »Planinskega Vestnika«. Zbor je pisan v pristni obliki koračnice ter ima vsa svojstva, da postane popularen. Krepki ritem koračnice, lahko umljiva, sveža melodika in dražestni končni refren — la, la, la — kar vabijo k petju in k čvrstemu korakanju. Zbor je pisan v prav lahkem slogu. — Pri svojem letošnjem koncertu v Celju je proizvedlo »Slov. pevsko društvo v Ptuj« kot novost L. Pahorja mešani zbor »Domovini« (besede S. Gregorčiča). Ti s častnim darilom obdarjeni skladbi v ožjih krogih že poznanega skladatelja — ki je uradnik južne železnice na Rakeku — prisojamo v vrsti dobrih slovenskih skladb odlično mesto. Pahorjeva »Domovina« ni po navadni šabloni ustvarjena, ampak je plod resnega, glasbeno zanimivega vzosna, vseskozi plemenitega izraza. Ker je harmonski nenavadna, zadobi po menjajočih se tempih slikovitost, živahnost pa po gibčnih, fino ritmovanih vložkih. Skladbo priporočamo vsem izšolanim zborom. — Besede Aleksandrovljeve pesmi »Kaj ne, da čuden sem«, katero je prinesel naš list v zadnji številki, je uglasbil dr. Benjamin Ipavec za moški četverospjev v lepo ubranem, lahko se gibajočem, sanjavo zabarvanem spevu. Fino izvršen, bode četverospjev odlična točka koncertnih vzporedov. Skladba je posvečena ljubljanskemu kvartetu »Iliriji«. — Janez Laharnar je namenil za letošnje cesarske slavnosti dva moška zbora. — »Jubilejska kantata« in »Moja Avstrija« — pod naslovom »Glas radosti«. Pisana sta v najložjem, vendar učinkljivem slogu. Za prvi zbor sta tudi pribavljena ženska glasa ad libitum.

—oe—

Narodne slavnosti. Minoli mesec je pretekel v znamenju narodnega slavlja. Ne spada v okvir našega programa, poudarjati veliki pomen poedinih slovesnih shodov, zlasti ljubljanskih, ki so se taknili najvitalnejših vprašanj naše narodne organizacije in narodnega napredka. Toda ne moremo si kaj, da ne bi z veseljem poudarili, da se je v večini zvršenih slavnosti lepo pojavila ideja narodne celokupnosti, ki sicer v javnem življenju ne sme nikjer na dan in je bila doslej vedno le imaginarna — prava pravcata vladikovina »in partibus infidelium«. V tem pogledu so bili shodi dijaški, učiteljski in županski trajnega pomena. — O Koseskega slavnosti poročamo na drugem mestu. — »Curiositatis gratia« bodi povedano, da smo dobili za Čehovinovo slavnost v Branici dve — nemški vabili.

Božena Němcová in Matija Majar. — Pisateljica svetoznane »Babice«¹⁾ je dopisovala med drugimi tudi M. Majarju. Dr. Čeněk Zíbrt, docent kult. zgo-

¹⁾ Najprej je bila Babička — Babica preložena v slovenščino od Cegnarja l. 1862.; l. 1863. v ruščino (E. Petrovska; ruski prevod je doživel kakor slovenski že drugo izdajo l. 1871.); l. 1870. v hrvaščino (L. Maříková), l. 1881. v francoščino (Jos. Koppová); l. 1883. v lužiščino (Fil. Rézak); l. 1885. v rumunščino (prof. dr. Urban Jarník: Bunica de Božena Němcová, Kaduša diu limba boema); v nemščino od Ant. Smitala; l. 1891. v angleščino (Ana Gregorova v Kawaunee v Sev. Ameriki). — Čeških izdaj je doživela 13, med temi 2 ilustrirani.

Pis.

dovine na češki univerzi, je že l. 1895. v »Češkem Lidu« priobčil nekatere do-
neske k njenemu životopisu, v letošnji julijevi številki časopisa »Květy« (letn.
XX., knj. XLI., str. 54.—69.) je pa natisnil mnogo njenih dopisov (Z dopisů
Boženy Němcové), ki se hranijo v češkem muzeju. Med temi so trije listi pisani
Majarju — in to listi št. 19., 20. in 21. Prvi list, pisan 1. aprila 1857. l., je na-
slovljen: Jeho Blahorodí Pánu panu Mayerovi, faráři v Gerljachu(!); drugi list
ni datovan, tretji pa je z dne 21. oktobra 1857. l. in je v originalu pisan v cirilici.
— Němcová se je seznanila z Majarjem po svojem možu, ki je bil nekaj časa
pri colnem uradu v Beljaku.¹⁾ Temu je Majar izročil za Němcovo popis narodnih
slavnosti v Ziljski dolini (žegnanje), katerega je potem ona izdala češki v »Čas.
čes. mus.« (Sebrané spisy, zv. 9., str. 97. in sl.). Nekatero druge stvari je pri-
občila v časopisu »Škola a Život«. Nekaj narodopisnih Majarjevih črtic je pre-
delala češki in jih izdala pod naslovom »Báječný přírodopis« (Sebrané spisy,
d. 8). Narodnega blaga se tičejo večinoma tudi ti trije listi.

Ivan Kunšič.

Olaf Broch, znani švedski učenjak-slavist, ki je že v »Archivu für sla-
vische Philologie«, zv. XVII. in XVIII. priobčil razpravo²⁾ o narečju ogrskih
Rusov, je izdal popis vzhodno-slovaškega narečja, kakor se govori v Dubravki
in Falkusu (v komitatu zemplinskem), s karto in popisom okolice ungvarske:
»Studien von der slovakisch-kleinrussischen Sprachgrenze im
östlichen Ungarn«. Videnskabselskabets Skrifter. II. Histo-
risk-filosofisk Klasse 1897, Nr. 5. Kristiania 1897, str. 76. — Tuji
učenjaki pišejo razprave o naših slovanskih narečjih, proučujejo govorico našo
— in mi? — Čas bi bilo, da se posebno Slovenci lotimo sistematičnega prouče-
vanja svojih velezanimivih narečij in zbiranja narodopisnega materiala, da nam
ne bodo mogli očitati, da so o nas največ in najbolj pisali — tujci.³⁾

Ž. K.

Prof. T. Florinskij. Kritiko-bibliografičeský obzor novějších
trudov i izdání po Slavjanovědeníju. Kiev 1898, str. 41 (odtisk iz
univ. Kijev. Izv.). — Poleg drugih čeških in hrvaških del ocenjuje prof. Flo-
rinskij tudi Štrekljevo izdajo Slov. narodnih pesmi (I. in II. zv.) in Glaserjevo
»Zgodovino slovenskega slovstva«. Štrekljevo knjigo hvali, posebno njegovo
metodo, pa tudi o Glaserjevi zgodovini govori pravično: ... »Sistematičen svod
zgodovinsko-literarnih faktov s podrobnimi biografskimi in bibliografskimi opom-
bami in podatki. Popolnost je glavni značaj knjige, ki je neizogibno potrebna
vsakemu, ki se zanima za slovensko literaturo. Toda Glaser ni razkril umstve-

¹⁾ gl. Vinc. Vávra, »Božena Němcová«, str. 151., 152.

²⁾ Obe razpravi izideta skoro skupno v ruskem jeziku.

Pis.

³⁾ Med mlajšimi tujimi učenjaki, ki pridno študirajo različna slovanska
narečja, velja omeniti Fina, dr. Jos. J. Mikkolo, prvega profesorja slavistike na
utrakvistični (finski in švedski) univerzi v Helsingforsu, znanega že po razpravi:
Berührungen zwischen den westfinnischen und slavischen
Sprachen. Helsingfors 1894. Zanima se posebno za kašubščino, o kateri
je napisal do lanskih »Izvěstij« imperat. akad. v Pétrogradu: Něskoljko z a-
mětok po kašub. govoram. — Letos se mudi v Pragi in proučuje češčino.

Pis.

nega in duševnega življenja slovenskega naroda, kakor se zrcali v literaturi, ni določil, kako in koliko in v čem se kaže vpliv tuje prosvete in tujih literatur v literaturi slovenski. Taki nalogi, kakor se vidi, ni bil avtor kos, nekaj radi tega ne, ker Slovenci še nimajo monografskih del o posamnih dobah, pisateljih i. t. d. »

K.

Gebauerjeve monumentalne historične slovnice češkega jezika (Historická mluvnice jazyka českého) izide skoro drugi zvezek tretjega dela — konjugacija. Doslej je izšlo glasoslovje (I) in deklinacija (III, 1). — Za tisk je že tudi pripravljen popoln staročeški slovník, ki izide takoj, če ga bode hotela založiti češka akademija.

K.

Velik slovník poljski, »Słownik języka polskiego«, bodo začeli izdajati v Varšavi: Jan Karłowicz, Adam A. Kryński, Władystan Niedzwiedski. Obsegal bo 4 dele in 4000 str. Za vsako stroko (zoolog., bot., mineral., mat., kem., fiz., astron., filoz., pravosl. i. t. d.) je določen poseben sotrudnik. Staropoljski del piše A. Kryński, narečja Jan Karłowicz, etimologijo Baudouin de Courtenay i. t. d. Pričakovati je, da bo to vobče najboljši in najpopolnejši slovanski slovník.

J. K.

Egiptovski slovník. Z denarno podporo nemškega cesarja izda berlinska akademija skupno z monakovsko velik egiptovski slovník, ki bode obsegal kolikor možno vse besede hieratskih, hieroglifskih in drugih napisov in virov. Glavni sotrudniki so: Ebers, Erman, Pietschmann, Steindorff.

K.

Listnica uredništva. Samo V—jev: Vaše pesmi kažejo talent, ki ste ga nemara podedovali! Jezik imate precej v oblasti. V tehniki bo treba seveda še šole. S preobilno rabo nepotrebnih akcentov ne kaže posnemati — Levstika. Sicer pa se menda ne motimo, če pričakujemo od Vas s časom še prav lepih stvari. Razen prve »Davi«, kjer se Vam je primera v prvih verzih ponesrečila, so druge dostojne za naš list. Pišite samo takrat, kadar Vas sili srce! Festina lente!

Slovenskim pisateljem!

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je pred nekaj leti od raznih p. n. častivcev dičnega, nepozabnega Slomškega nabralo 200 kron kot nagrado za najboljši spis o »Slomšku kot pedagogu«. Ker po razsodbi ocenjevalcev takrat ni bilo za nagrado primernih spisov, se je vložila zgoraj omenjena vsota v Ptujsko posojilnico ter bo narasla do prihodnje stoletnice Slomšekovega rojstva (26. dne novembra l. 1900.) na 300 kron. Opozarjamo torej s tem potom p. n. slovenske pisatelje in častivce slavnega pedagoga na to nagrado z domoljubne prošnje, da se že zdaj lotijo hvaležnega dela, katero bo uvekovečilo v preprosti in lahkoumevni besedi tega za štajerske Slovence toli zaslužnega moža.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj.

Meseca julija 1898.

Za odbor:

F r. Ž i h e r.